

Adam Ludvig Lewenhaupts Paradmarsch

I en krigshär av den storlek på 15000-20000 man som Karl XII förfogade över, var antalet musiker så högt som ända upp till 600. Många var givetvis trumslagare, övriga trakterade instrument som flöjt, oboe och trumpet. Musiken fungerade som kommuniceringsmedel mellan truppdelarna. Det var ju naturligtvis inte så lätt för befälen att kunna göra sig hörda i stridslarmet på slagfältet, varför musikerna spelade en avgörande roll för ordergivningen. När kung eller befälhavare gav order om en förändring eller trupprörelse sändes en kurir med order till musikerna som spelade den välkända signalen som symboliserade ett visst moment. Förutom vid strid framfördes musik i samband med marscher, avrättningar, fester och dylikt.

Gustaf Blidström som var 2:e oboist i Karl XII:s arme nedtecknade under sin fångenskap i Sibirien alla de låtar och signaler som han hade spelat tidigare. I de flesta marscher spelade han andrastämman men i ett par fall skrev han även ned förstastämmans melodi. En av dessa benämner han "Lewenhaupts Paradmarsch" och det måste betecknas som helt unikt att detta musikstycke, dels har överlevt till våra dagar och dels att det bevisligen är uppkallat efter General Adam Ludvig Lewenhaupt. Det som kallas "Karl XII:s Paradmarsch" eller "Marcia Carolus Rex", och som på den gamla goda tiden spelades vid "Riksdagens Högtidliga Öppnande", komponerades först på 1800-talet, långt efter "Det stora nordiska kriget".

Vi har tack vare Peter Bryngelsson vid Musikhögskolan i Malmö, fått det stora nöjet att ta del av en inspelning av Marschen, som i mitt tycke är en oerhört charmig liten melodi, som dessutom satte sig fast i mitt huvud, så att jag numera finner mig gå och nynna på den väldigt ofta. En lustig detalj är de sista takterna som är exakt desamma som de sista i vår Svenska nationalsång; "ja jag vill leva jag vill dö i Norden". Denna melodi vann sin spridning som nationalsång först i slutet av 1800-talet.

Johan Lewenhaupt